

NATHALIE LE BLANC NEEMT ALLEENWONERS ONDER DE LOEP

‘Alleen is niet hetzelfde als eenzaam’

Journaliste en schrijfster Nathalie Le Blanc (45) woont alleen, en daar is ze helemaal niet rouwig om. Ze is ook geen uitzondering, want een derde van alle huishoudens bestaat uit één persoon. Hoe komt dat, wie zijn die alleenwoners, en vooral: hoe stellen ze het in hun eentje? Le Blanc onderzocht het uitgebreid en schetst met haar boek 'Solo' een boeiend beeld van een steeds groter wordende groep mensen. 'Single alleenwoners willen wel een relatie, maar niet tegen elke prijs', is haar overtuiging.

En op de drie huishoudens in België bestaat uit slechts één persoon. Een grote groep, maar ook een heel diverse groep, merkt Nathalie Le Blanc op. 'Er zijn bijvoorbeeld heel wat jonge twintigers die net afgestudeerd zijn en niet meer bij hun ouders willen wonen. Anderzijds is er een grote groep mensen die na een lange relatie alleen komen te staan. Soms omdat hun partner overleden is, maar vaak na een scheiding of relatiebreuk. En dan is er een kleine groep van mensen die nooit hebben samengewoond. Ikzelf heb ook nog nooit samen-

gewoond - behalve als kind met mijn ouders en mijn grootmoeder. En dan vergeet ik nog een laatste groep: mensen met een latrelatie. Dat zijn soms mensen die al kinderen hebben en die om praktische redenen liever niet bij elkaar intrekken. Het zijn vaak ook ouderen die wel nog een nieuwe relatie aangaan, maar toch liefst alleen blijven wonen. De meeste mensen kiezen er niet bewust voor om alleen te wonen, maar mensen met een latrelatie wél.

Er wordt niet altijd bewust voor gekozen, maar toch is alleen wonen een groeiende trend.

NATHALIE LE BLANC: En die zal wellicht blijven groeien. Voor jongeren die nu veertien à vijftien zijn, is de kans zeer reëel dat ze in de loop van hun leven een tijd alleen zullen wonen. Na hun studie, op het einde van hun leven of na een stukgelopen relatie. Het is niet meer zo dat we allemaal jong trouwen en voor de rest van ons leven samenblijven. Sommige mensen hebben een aantal langere relaties, en tussenin wonen ze alleen.

Volgens onderzoeken zou alleen wonen goed zijn voor onze persoonlijke ontwikkeling.

Dat is zo. Wij zijn in onze maatschappij ontzettend gefocust op gemeenschap en sociale steun. En dat is goed, want we kunnen niet in ons eentje overleven. Maar de jongste eeuw neemt ook het individualisme toe. We zijn meer op onszelf gericht en meer bezig met onze eigen ontwikkeling. Dat is ook goed, maar als maatschappij vinden we dat tegelijk angstaanjagend. Dus wordt de trend van alleen wonen vaak met onrust bekeken. De maatschappij zegt: 'Zelfontwikkeling is belangrijk, maar doe het vooral niet in je eentje, want dat is een beetje vreemd.' Mensen die zich terugtrekken uit sociaal contact, of mensen die in een relatie ook tijd alleen willen doorbrengen, worden scheef bekeken. Dat is jammer, want tijd nemen om alleen te zijn, zorgt voor meer zelfkennis. Je botst tegen je eigen grenzen aan, je hebt tijd om bij dingen stil te staan. Kortom: je leert jezelf beter

kennen. En ook binnen relaties is dat nuttig. Je kan beter met een ander samenzijn als je jezelf goed kent. We hebben het dus allebei in ons: de nood aan sociaal contact én de nood aan zelfbeschikking en het gevoel van controle over ons eigen leven.

Maar niet iedereen houdt ervan of is in staat om veel alleen te zijn.

Het is ook confronterend, want je wordt gedwongen om na te denken. Dan zie je dat veel mensen tegenwoordig, als ze bijvoorbeeld op de bus moeten wachten, constant bezig zijn met hun gsm. Gewoon een beetje rondkijken, nadenken en alleen zijn met onszelf, dat lukt ons steeds moeilijker. De alleenwoners die ik gesproken heb, zeiden allemaal dat ze echt kunnen genieten van alleen dingen doen. Iedereen heeft dat in zich. Die tijd alleen hebben we echt nodig, zeker in een maatschappij waarin we altijd verbonden zijn met anderen. De eerste tien jaar van mijn leven hadden wij thuis nog geen telefoon, terwijl ik vannacht om twee uur wakker geworden ben van een sms. Dan besef je dat die tijd alleen nuttig kan zijn. Waarmee ik niet wil zeggen dat iedereen alleen moet gaan wonen. Maar als we het dan toch bijna allemaal een tijdje doen in ons leven, kunnen we er maar beter ons voordeel uit halen.

Alleen wonen is niet nieuw, stel je, maar het komt nu veel meer voor omdat we het kunnen betalen. Geld is dus een belangrijke factor?

Eigenlijk zijn welvaart én vrijheid noodzakelijk. Je kan de rijkste vrouw van Saoedi-Arabië zijn, de kans dat je alleen woont is nihil. In een maatschappij waar je niet vrij bent of waar individuen op de tweede plaats komen, is alleen wonen een stuk moeilijker. En je kan ook niet alleen wonen als je het niet kan betalen. Daarom was het moeilijk om voor mijn boek jonge, pas afgestudeerde mensen te vinden. Alleen wonen vandaag is makkelijker dan vroeger, maar nog steeds duur, en zeker voor jongeren.

Een groot deel van de alleenwoners zijn senioren. Jij hebt er een aantal geïnterviewd. Was daar een rode draad?

Voor veel mensen is alleen wonen gelinkt aan een verdrietige gebeurtenis. Ofwel is dat de dood

van iemand, of het einde van een lange relatie. Wie alleen komt te staan, krijgt zeker in het begin met pijn en verdriet te maken. Dat maakt het heel moeilijk. Maar velen kruipen na een tijdje uit dat dal. Een man van 81 die al twaalf jaar weduwnaar was, zei: 'Ik mis mijn vrouw nog altijd, maar ik kan nu ook genieten van mijn tijd alleen en dingen doen die vroeger niet konden. Ik ben niet ongelukkig.' De meeste mensen zien na een tijdje ook de voordelen. En bij ouderen zijn er twee dingen die een grote impact hebben op hun geluk: hun gezondheid en hun levensstandaard.

Zieke mensen lopen een groter risico om eenzaam te worden. Maar arme mensen ook. Veel ouderen hebben het niet breed, kunnen daardoor minder dingen doen en hebben geen gemoedsrust. Het wordt zwaar onderschat hoe belangrijk gemoedsrust is om gelukkig te kunnen zijn. En natuurlijk: hoe ouder je wordt, hoe meer mensen er wegvallen om je heen. Maar ouder worden heeft sowieso een aantal nadelen, of je nu alleen woont of niet.

Alleenwonende vrouwen zouden het moeilijker hebben en ook met meer vooroordelen te maken krijgen dan mannen.

Voor single vrouwen tussen dertig en de veertig die alleen wonen én met een kinderswemmen zitten, is het moeilijker. Omdat ze een 'houdbaarheidsdatum' hebben. Voor mannen is dat anders, zij kunnen op hun vijftigste nog aan kinderen beginnen. Maar er zijn ook vooroordelen. Bij vrouwen wordt het sneller als een probleem gezien als zij geen relatie hebben, terwijl mannen de vrolijke vrijgezel kunnen uithangen. Hoewel het al stukken beter is dan bij vorige generaties, wordt er nog steeds neergekeken op alleenstaande vrouwen. Ik denk daarbij altijd aan Jennifer Aniston en George Clooney. Aniston werd stevast afgeschreven als zielig omdat ze lange tijd alleen was, maar George Clooney was voor diezelfde mensen een levensgenieter. Mannen en vrouwen worden dus nog altijd verschillend beoordeeld. Het hebben van een relatie wordt als een teken van

succes gezien, zeker voor vrouwen. Je mag nog zoveel vrienden hebben, een toffe carrière en goed geld verdienen, als je single bent, vinden mensen dat toch een tikkelje zielig.

Van alle alleenstaanden die je gesproken hebt, wilde bijna iedereen een relatie. Maar dat betekent niet dat ze ongelukkig zijn, toch?

Bijna iedereen wilde een partner, maar niet tegen elke prijs. De meesten zijn tevreden over hun

“ Een vrouw zonder relatie is zelig, maar een alleenstaande man is een levensgenieter

leven alleen en leggen de lat voor een relatie hoger. Ze willen wel een stukje van hun vrijheid opgeven, als daar iets fijn voor in de plaats komt. Maar met de eerste de beste samenwonen, dat doe je niet als je tevreden bent in je eentje. Alleenwoners denken meer na over wat ze verlangen van een relatie.

Het begrip 'happy single' vind ik trouwens onnozel. Je verwacht toch ook niet dat je van een huwelijk extatisch gelukkig wordt? Als je om je heen kijkt, zie je verschillende soorten koppels. Je hebt er die echt gelukkig zijn, perfect bij elkaar passen en ook na twintig jaar nog dolverliefd zijn. Maar je hebt ook een groep die miserabel is, mensen van wie je weet dat als ze uit elkaar zouden gaan, ze veel beter af zouden zijn. Maar de grootste groep bestaat uit koppels die op de vraag of ze gelukkig zijn, antwoorden: 'Er zijn dingen die goed zijn, maar ook dingen die beter kunnen.' Wel, dat is bij alleenwoners ook zo. Een aantal is dolblij met die onafhankelijke status en heeft geen behoefte aan een relatie. Sommigen zijn diep ongelukkig in hun eentje en willen zo snel mogelijk een lief. Maar de overgrote meerderheid zegt: 'Ik wil wel een lief, maar enkel op voorwaarde dat het een goed lief is.' Maar 'happy single'? Dat is een bizarre onderverdeling. Alsof er maar twee mogelijkheden in het leven zijn: blij of miserabel. Zo zit het leven niet in elkaar. **Wat is voor jou het allergrootste voordeel én nadeel aan alleen wonen?**

Als je welbevinden wil kennen, moet je leven volgens je persoonlijkheid. En mijn persoonlijkheid leent zich goed tot alleen wonen. Dat is een groot voordeel. Ik ben erg gehecht aan privacy. Ik heb ook behoefte aan veel tijd en rust in mijn eentje. Ik hou van mensen en van sociale gebeurtenissen, maar ik heb ook tijd nodig om al die indrukken te verwerken. En ik ben een vrij ongeduldig mens. Samenwonen zou voor

mijzelf én voor de ander veel inspanning vergen. Ik denk dat ik door alleen te wonen een levensstijl gevonden heb die bij mijn persoonlijkheid past. Ik heb

talent voor alleen wonen. Het grootste nadeel vind ik dat je als alleenwoner voor alles verantwoordelijk bent. Het is tegelijk een voordeel om je eigen beslissingen te nemen en te leven zoals je wil. Maar het is vaak ook net heel zwaar. Sommige beslissingen zijn moeilijk. Welk huis koop ik? Is deze job nog wel passend voor mij? Hoe besteed ik mijn vakantie? Als je met iemand samenwoont, kan je meer overleggen en krijg je vaker een duwtje in de rug bij bepaalde beslissingen. Ook als het financieel moeilijk gaat, moet je het alleen redden. Je hebt de volledige verantwoordelijkheid voor alles. Dat is vermoeiend. Maar al bij al past dit leven bij mij. Ik heb geen aanleg voor eenzaamheid. Het is ook een misverstand dat 'alleen' hetzelfde betekent als 'eenzaam'. Toen ik mensen vertelde over dit boek, vroegen velen: 'Het wordt dus een boek over eenzaamheid?' Nee dus. Iedereen kan eenzaam zijn, ook mensen die samenwonen. En voel ik me uitzonderlijk toch eens eenzaam, dan gaat het snel weer over.

Tekst: Kristel De Smet

'Solo', Nathalie Le Blanc, De Bezige Bij, € 19,99

SOLO